

Mythologia, Venise, 1567 - IX, 18 : De Sphinge

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre X

Ce document a pour résumé :

[Mythologia, Venise, 1567 - X \[135\] : De Sphinge](#)

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre IX

[Mythologia, Francfort, 1581 - IX, 18 : De Sphinge](#) est une version augmentée de ce document

---

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre IX

[Mythologie, Paris, 1627 - IX, 19 : De Sphinx](#) est une transformation de ce document

---

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre IX

[Mythologie, Lyon, 1612 - IX, 18 : De Sphinx](#) est une transformation de ce document

---

Informations sur la notice

Auteurs de la notice Équipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Citer cette page

Conti, Natale, *Mythologia* Venise, 1567 - IX, 18 : De Sphinge, 1567

Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle)

Consulté le 08/08/2025 sur la plate-forme EMAN :

<https://eman-archives.org/Mythologia/items/show/955>

Présentation du document

Publication Venise, Comin da Trino, 1567

Exemplaire Munich (Allemagne), Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ), Res/4 Ant. 50

Formatin-4

Langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Pagination286v°-287v°

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques, historiques et religieuses [Sphinx](#)

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 30/04/2018 Dernière modification le 25/11/2024

---

manibusque vitur p pedibus, tunc maxime est inualidus. Cum hæc Sphinx
 audiuisset, sese de loco præcipiti ac prærupto deiecit, atq; Thebani omni pe-
 riculo fuerunt liberati. Hæc de Sphinge fabulosè dicta sunt. Quod ad ve-
 ritatem attinet, fertur Sphinx prædatrix fuisse, quæ iuxta Moaben locū, Phy-
 ceumque montem rapinas exercuerit, atque ex insidiis erumpens ad ho-
 minum prætereuntium perniciem conuolauerit. In eò autem monte in insi-
 diis confedit, donec Oedipus superata loci difficultate cum Corinthiorum
 exercitu illam superauerit, vt scripsit Strabo libro nono, & Phanodemus li-
 bro quinto rerum Atticarum. At idem Strabo memoriz prodidit mare illud
 prius, quod est apud Anthedonem, piraticis incursionibus Sphingem inse-
 stasse, deinde ad eas terrestres insidias & latrocinia se contulisse. Dicta est
 ænigmata indissolubilia propè viatoribus proponere, quia ob difficultatem
 locorum nemo illam vincere poterat ante Oedipodis exercitum, qui omnes
 illas occultas ambages & locorum difficultates superauit. Alii dicunt illam
 cum latrocinia exerceret ænigmata captiuis proponere solitam, quæ si quis
 soluisset, liber cum omnibus suis rebus dimittebatur. Ad huius autem cru-
 delitatem & celeritatem exprimendam, varia diuersorum animalium mem-
 bra attributa sunt; nam crudelitatem & rapinas significabant vngues leo-
 nis aut griphi, Alæ sociorum prædonum erat celeritas. atque cum vnum
 esset corpus variæ omnino formæ illi tribuebantur commilte. Philochorus
 in libro de sacrificiis, Mineræ consilio edoctum Oedipum inquit societate
 rapinæ simulata se ad Sphingem contulisse; atque nouis semper sociis Oedi-
 po se addentibus, denique illam cum magna suorum manu oppressisse. Eius
 Sphingis corpus cū delatum fuisset Thebas alino impositum, Oedipus Rex
 à Thebanis declaratur, vt pote vir callidus & prudens ac bellicosus, qui que
 pollet pro sua prudentia ciuitatem ab hostium iniuriis, si opus esset, defen-
 dere. Tum matrem nescius uxorem duxit. Atque tot sunt ea quæ de Sphing-
 ge tradita sunt ab antiquis. Ego non solum historicas narrationes sub hac
 fabula contineri crediderim; nam id quidem ridiculum esset simplices res
 gestas ita occultare, ne à quouis perciperentur, semperque aliquo indigeret
 Oedipode. Sed istud liebat, vt dictum est sæpius, quia fabulosæ narrationes
 vel ab iis cum suauitate imbibuntur, qui à nudis præceptis recte viuendi au-
 diendis abhorrent. Nam perceptis prius fabulis non minore cum voluptate
 fortasse explicationes admittebantur, quam perceptæ fuerunt ipse fabu-
 læ. Quod si quis meam sententiam requirat, ego censeo nullas fuisse alias
 vias iuuentuti faciliores ad philosophiam instituendæ, quam vt fabulas dili-
 genter prius perciperent, deinde vt præcepta philosophica sub his occulta-
 ta, aperirentur. Atque per Sphingis fabulam id significatum fuisse ab anti-
 quis sapientibus crediderim, suam fortunam æquo animo cuique esse feren-
 dam: quam tamen vel si quis ægerime ferat, omnino ferre necesse sit. Nam
 quid significant alæ? an non fortunæ inconstantiã? aut cur vngues in præ-
 dam flexi illi tribuuntur? non ne quod vndecunque libuerit omnia potest
 auferre? cur humana est facies? quia humanum est subici calamitatibus &
 vicissitudinibus fortunæ. Leonina pars forti animo esse ferenda aduersa si-
 gnicat, quæ vel vi omnino sunt perferenda: si quis enim miseras pruden-
 ter sustinere nequiverit, aut nisi se sapienter inter aduersa collodierit, ille
 ab ipsa Sphinge crudelissime torquetur, & laniatur. Atque vt summatim
 dicam, nos monere per hanc fabulam sapientes voluerunt aut prudentia &

Mineræ

Mythologia

Mineruz consilio fortunæ iniquitatem esse superandam; aut si minus illud fecerimus, nos ab illa superari oportere. Nam quid agitur in superiore ænigmate? an non de humana imbecillitate, cum nihil nascatur homine debilius aut calamitosius? atque de Sphinge satis, nunc de Nemese dicamus.

De Nemese,   Cap. XIX.

- 10** **V**T autem non solum in aduersis prudentia opus esse, sed etiam in felicibus successibus animi moderatione demonstrarent antiqui, Nemese, Noctis & Oceani filiam ut ait Paulus in Achæis introduxerunt. Memoriz prodidit Apollodorus libro tertio Bibliothecæ Iouem aliquando Nemese desiderio exarsisse, quæ, cum eius concubitum vitaret, se in anserem dicitur mutasse: Iupiter vero in cygnum versus sic illam compressit, quæ cū ouum postea peperisset, illud opillioni obvio dedit ut Lædæ seruandum deferret. Id cum in arca seruauisset Læda, dicitur Helena ex illo fuisse nata, quam Læda tanquam ex se genitam educauit; quæ cum adoleuisset, omnesq; reliquas mulieres forma corporis & oris elegantia antecelleret, hos procos & petitores habuit, vbi ad nubilem ætatem peruenisset; Antilochum, Agapenorem, Amphilochos duos alterum Amphiarai, alterum Cteati filium. Aiacem Oilei, Ascalaphum, alterum Aiacem Telamonis. Diomedem, Eurypyllum, Elephenorem, Eumelum, Menelaum, Megetem, Mnestheum, Ialmenū, Leonteum, Machaonem, Polyxenum, Penelcum, Podalirium, Philoctetem, Protefilaum, Patroclum, Sibhenelum, Vlysem, Thaprium, Schedium, Polypatem, Teucrum. Inter quos ne nasceretur dissensio ob Helenam, si vni horum cōiugi addiceretur, omnes iurare iussi sunt se illum defensurum ab iniuriis ceterorum cuiuscunq; illa obuenisset; propter quam etiā raptam exortum est bellum Troianum. Fuit igitur Nemese Noctis filia Adrastea etiam vocata, sed non ab Adrastea nutrice Iouis dicta, neque ab Adrasto illo profligato qui solus omni exercitu in bello Thebano amisso, eusterit: pro qua victoria Thebani Nemeseos Adrasteæ sacellum erexerunt. Neq; ab Adrasto antiquo illo Rege, qui primus eius templum condidit, ut ait Antimachus poeta in his versibus;

*Ἦν δὲ Νέμειος Ἰουὸς ἑρπύδαο θυγάτηρ, ἣ τὰς ἀνθρώπων
κατὰ γὰρ πᾶσι καὶ δίκην, θεοῖσι δὲ καὶ ἀνθρώποις ἔδρανον
ἔδρανον ἠὲ τὰ μὲν ἀνθρώπων ἴσο ἀνέστη.*

Ἦν δὲ καὶ Νέμειος, ἣν δὲ πᾶσι καλεῖται.

Est Dea, quam Nemese dicunt; Dea magna, potensq;

Quæ bona coelestium concessu cuncta Deorum

Possidet, huic primus sacratam condidit aram

Fluminis Aesapi gelidas Adrastus ad vndas.

- 40** **Q**uam etiam opinionē habuit Callisthenes, sed multo melius *ἄπο τῆς ἀφροσύνης*, huc a fuga dicitur, cum litera priuante & impediēte illam astringem, cum nemo malus vindictam Dei possit effugere. Hæc Deam alatam sicuti Victoriæ & Cupidinem slexerunt, cuius Phidiaca statua fuit apud Athenienses, ut ait Sceptus Demetrius, cuius in capite erat corona in ceruos incisa, cum victoriæ sigillis, quæ leua fraxinum gestabat, ac dextra phialam cū Aethiopicis cælati. Atque tot breuiter dicta sint de Nemese. Nunc quid per hæc significant antiqui explicemus. Cū vellent demonstrare sapientes nihil vel
- optimo